

Aan de raad van de gemeente Emmen

team

Account, Beleid Sociaal domein

ons kenmerk	zaaknummer	bijlage	behandeld door
222763-2026:821017	222763-2026		Y.M. Schulte
datum	telefoon	fax	e-mail
30 juni 2026	14 0591		gemeente@emmen.nl

onderwerp

Raadsinformatiebrief aanvullende financiering Jeugdbescherming Noord

Geachte leden van de raad,

U bent eerder geïnformeerd over de situatie bij Jeugdbescherming Noord (JBN). Graag nemen wij u mee in de actuele ontwikkelingen van deze organisatie en het besluit dat de Drentse gemeenten hebben genomen over een aanvullende financiering voor 2026.

Aanleiding

De 'Stichting Jeugdbescherming Noord' is de regionaal werkende Gecertificeerde Instelling in Groningen en Drenthe. Als Gecertificeerde Instelling geeft JBN uitvoering aan maatregelen jeugdbescherming en jeugdreclassering. De organisatie vervult daarmee, samen met de landelijk werkende Gecertificeerde Instellingen, een essentiële rol in het beschermen van inwoners in kwetsbare situaties.

In de afgelopen jaren heeft JBN te maken gehad met wachtlijsten, capaciteitsproblemen en organisatorische onrust. Hierdoor hebben jeugdigen en gezinnen niet altijd tijdig de benodigde hulp en continuïteit in begeleiding ontvangen.

In maart 2025 heeft AEF een onderzoek gepubliceerd dat in opdracht van de Drentse en Groningse gemeenten en JBN is uitgevoerd. Aanleiding voor het onderzoek waren de wachtlijstproblematiek en zorgelijke signalen over de kwaliteit van de uitvoering, die ondanks eerdere investeringen niet verbeterde. Dit onderzoek maakte de onderliggende oorzaken inzichtelijk, waaronder tekortschietende sturing en een negatieve spiraal van personeelsverloop, ziekteverzuim en oplopende werkdruk. Uit het onderzoek is een herstelplan voortgekomen dat voorziet in gerichte investeringen in de organisatie. Daarnaast werd duidelijk dat aanvullende investeringen noodzakelijk zijn om duurzaam herstel te realiseren.

Jeugdbescherming Noord

De capaciteitsproblemen, structurele wachtlijsten, wisselende jeugdbeschermers en vertraagde hulpverlening resulteerden eind 2024 in een overbruggingscertificaat van het Keurmerkinstituut (KMI). Daarnaast is in juli 2025 verscherpt toezicht ingesteld door de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ). Tegelijkertijd hebben de Groningse en Drentse gemeenten in maart 2025 akkoord gegeven op

uitvoering van het herstelplan uit het AEF rapport en hebben gezamenlijk € 1.104.000 beschikbaar gesteld voor de uitvoering hiervan. Destijds was duidelijk dat er ook in 2026 en 2027 een aanvullende investering noodzakelijk zou zijn. Voor 2026 is hiervoor ook een reservering opgenomen in de begroting van de Jeugdhulpregio Drenthe.

JBN heeft in 2025 aantoonbare verbeteringen gerealiseerd op het gebied van kwaliteit, sturing en bedrijfsvoering. Dit heeft in september 2025 geleid tot hercertificering door het KMI en recent tot beëindiging van het verscherpt toezicht door de IGJ.

Reflectie Inspectierapport

Op 2 juni heeft de IGJ haar inspectierapport, waarin zij aangeven het verscherpt toezicht op te heffen, gepubliceerd. Dit rapport bevestigt ons beeld van een organisatie in herstel. Door gerichte verbetermaatregelen is de personele bezetting versterkt, het verloop verminderd en wordt er meer systematisch en methodisch gewerkt. Wij zijn ook positief over het feit dat de inspecties zien dat zeker bij nieuwe maatregelen ouders en jeugdigen nadrukkelijker centraal staan en dat samenwerking en handelen bij onveiligheid beter zijn ingericht.

Tegelijkertijd zijn de verbeteringen nog niet overal voelbaar. Met name voor jeugdigen en ouders waar JBN al langer betrokken is, blijft de inspraak achter. Daarnaast heeft nog niet iedere jeugdige met een maatregel een vaste jeugdbeschermer. Dit achten wij onwenselijk, ook al is er vooruitgang geboekt bij het toekennen van vaste contactpersonen.

Voor de komende periode liggen de belangrijkste aandachtspunten bij het borgen van de ingezette verbeteringen en het versterken van de randvoorwaarden, met name op het gebied van betekenisvol contact met jeugdigen en ouders en de financiering. De huidige vooruitgang is hoopgevend, maar nog kwetsbaar.

De IGJ signaleert bovendien dat een deel van de problematiek voortkomt uit bredere knelpunten in het stelsel, zoals een vastlopende keten, beperkte beschikbaarheid van hulp en personeelstekorten. Wij nemen de oproep van de IGJ serieus en zien dit als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van het Rijk en gemeenten.

Herstel in 2026

In 2025 heeft JBN een negatief financieel resultaat behaald. Dit tekort is veroorzaakt doordat de investeringen in 2025 voor het herstel hoger zijn uitgevallen dan eerder voorzien. Dit is met name veroorzaakt door hogere kosten voor de noodzakelijke inzet van externe, ervaren jeugdbeschermers en een te laag ingeschat ziekteverzuim in de raming in het AEF-rapport. In 2025 is dit tekort opgevangen door inzet van het buffervermogen van JBN.

Al bij de publicatie van het AEF-rapport was duidelijk dat aanvullende financiering ook noodzakelijk zou zijn voor 2026 en 2027 om het verschil tussen het landelijk tarief jeugdbescherming en de kostendeekkende omzet bij JBN te dekken. Om tot verdere en duurzame verbetering te komen, terugval te voorkomen en te werken aan een stabiele organisatie, heeft JBN, onder regie van de stuurgroep, een realistische begroting voor 2026 opgesteld. Deze begroting vraagt in 2026 om een incidentele investering van € 1.750.000 door de Drentse en Groningse gemeenten. Met deze investering kan het herstel worden voortgezet en kan worden toegewerkt naar een situatie waarin weer binnen het landelijk tarief kan worden gewerkt. Verdere inzet van het buffervermogen is echter niet mogelijk zonder dat deze onder de minimale norm van 10% komt, waarop de Nederlandse Zorgautoriteit toezicht houdt.

Voor Drenthe betekent dit voor 2026 een extra investering van € 370.800,-. Bovenop het bedrag van € 329.200,- dat de gemeenten al meenemen in de reservering 2026 ten behoeve van de Jeugdhulpregio Drenthe (JHRD), wetende dat dit naar verwachting onvoldoende zou zijn. We wilden echter eerst beter zicht hebben op de situatie om hierover een gedragen besluit te nemen.

In het afgelopen jaar heeft de stuurgroep duidelijke verbeteringen gezien bij JBN. Hoewel er nog tekortkomingen zijn, geven deze ontwikkelingen voldoende vertrouwen om aanvullende financiering beschikbaar te stellen. Het Algemeen Bestuurlijke Overleg Jeugd is op 18 juni 2026, akkoord gegaan met deze aanvullende investering. In de facturatie van de kosten van de JHRD vanaf Q3, wordt deze extra investering in rekening gebracht bij individuele gemeenten. De geldende verdeelsleutel is daarbij uitgangspunt. Voor Emmen betekent dit een extra bijdrage voor 2026 van € 91.598,60 op basis van een aandeel in de verdeelsleutel van 24,7%.

Met deze extra bijdrage krijgt JBN de ruimte om het ingezette herstel te bestendigen en verdere verbetering voor inwoners te realiseren. Deze financiering is niet vrijblijvend en is nadrukkelijk gekoppeld aan resultaatafspraken en intensieve sturing via de daarvoor ingerichte stuurgroep. Bij incidenten en calamiteiten voeren we gesprekken over de onderliggende oorzaken en vragen we om expliciete verbetermaatregelen die we nadrukkelijk monitoren en volgen via de stuurgroep.

Risico's

JBN vervult een essentiële rol binnen de beschermingsketen in de regio en geeft uitvoering aan wettelijke taken. Wanneer deze taken onder druk staan, heeft dit directe gevolgen voor inwoners in kwetsbare omstandigheden en voor het functioneren van de beschermingsketen als geheel. Dit vergroot de risico's voor de veiligheid van gezinnen en huishoudens in bredere zin. Het belang van een stabiele organisatie is daarmee groot. Het niet beschikbaar stellen van aanvullende middelen betekent dat wordt doorgewerkt met een ontoereikende personele bezetting wat direct gevolgen zal hebben voor de kwaliteit van de uitvoering.

Perspectief

De situatie onderstreept de noodzaak van structurele verandering in de gehele jeugdbeschermings- en veiligheidsketen. In Drenthe werken wij daarom aan verbetering van de jeugdbeschermingsketen met de implementatie van 'scenario 4'. In dit scenario wordt gewerkt naar een netwerkorganisatie voor jeugdbescherming in het vrijwillig en het gedwongen kader. Deze implementatie maakt onderdeel uit van het landelijke Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. De werkwijze staat voor een andere manier van samenwerken met gezinnen en tussen professionals onderling. Het zogenoemde estafettemodel wordt hiermee doorbroken: Gezinnen worden niet meer doorgegeven als een estafettestok maar het lokale team van de Toegang blijft betrokken, terwijl expertise op het gebied van veiligheid wordt toegevoegd. Hierdoor krijgen gezinnen sneller de juiste hulp, ervaren zij meer continuïteit en worden zij beter betrokken bij beslissingen over hun situatie. Over deze ontwikkeling wordt u in het najaar van 2026 nader geïnformeerd.

Inzet vanuit het Rijk

Om deze verbetering duurzaam te realiseren, is ook actie van het Rijk noodzakelijk. Structurele aanpassingen in wetgeving, bekostiging en de arbeidsmarkt zijn nodig om te voorkomen dat deze situatie zich blijft herhalen en om te waarborgen dat jeugdigen en gezinnen tijdig de hulp krijgen die zij nodig hebben. Wij blijven hier nadrukkelijk op aandringen in de daarvoor bestemde landelijke gremia.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Emmen
de gemeentesecretaris

N.A. Plantinga

de burgemeester

H.F. van Oosterhout